

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 10. august 2009
Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.: 2009-792-0985
Dok.: CHE40322

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1041 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 15. juli 2009. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Per Clausen (EL).

Brian Mikkelsen

/

Kristian Korfits Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1041 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Vil ministeren uddybe rammerne og spændvidden af den tavshedspligt, som tidligere justitsministre er underlagt, når det drejer sig om efterretningstjenesterne?”

Svar:

Der er ikke i lovgivningen fastsat særlige regler om tavshedspligt vedrørende oplysninger om efterretningsmæssige forhold. Tavshedspligt om sådanne oplysninger følger derfor i givet fald af lovgivningens almindelige regler om tavshedspligt.

Straffelovens § 152 indeholder følgende almindelige regel om tavshedspligt:

”§ 152. Den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. Begås det i stk. 1 nævnte forhold med forsæt til at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, eller foreligger der i øvrigt særligt skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 2 år. Som særligt skærpende omstændighed anses navnlig tilfælde, hvor videregivelsen eller udnyttelsen er sket under sådanne omstændigheder, at det påfører andre en betydelig skade eller indebærer en særlig risiko herfor.

Stk. 3. En oplysning er fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.”

Bestemmelsen i straffelovens § 152 omfatter ikke tilfælde, hvor den pågældende er forpligtet til at videregive oplysningen eller handler i berettiget varetægelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv, jf. straffelovens § 152 e.

Den tavshedspligt, som følger af straffelovens § 152, påhviler både nuværende og tidligere indehavere af offentlig tjeneste eller hverv. Bestemmelsen omfatter endvidere bl.a. ministre, jf. bl.a. betænkning nr. 998/1984 om tavshedspligt, side 50.

Efter bestemmelsen i § 152, stk. 3, anses en oplysning for fortrolig i straffelovens forstand, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.

Straffeloven indeholder ikke nogen nærmere angivelse af, hvilke offentlige eller private interesser der kan føre til, at en oplysning må anses for at være fortrolig. En sådan angivelse findes derimod i forvaltningslovens § 27, hvor der er foretaget en opregning af de hensyn, som efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde kan føre til, at en oplysning er fortrolig og dermed undergivet tavshedspligt. Opregningen er ikke udtømmende, men den må antages at dække langt den overvejende del af de hensyn, der kan føre til tavshedspligt. Forvaltningslovens § 27 har følgende ordlyd:

”§ 27. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har tavshedspligt, jf. borgerlig straffelov § 152 og §§ 152 c-152 f., når en oplysning ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som fortrolig, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, herunder navnlig til:

- 1) statens sikkerhed eller rigets forsvar,
- 2) rigets udenrigspolitiske eller udenrigsøkonomiske interesser, herunder forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige institutioner,
- 3) forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser samt straf fuldbyrdelse og beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig eller disciplinær forfølgning,
- 4) gennemførelse af offentlig kontrol-, regulerings- eller planlægningsvirksomhed eller af påtænkte foranstaltninger i henhold til skatte- og afgiftslovgivningen,
- 5) det offentliges økonomiske interesser, herunder udførelsen af det offentliges forretningsvirksomhed,
- 6) enkeltpersoners eller private selskabers eller foreningers interesse i at beskytte oplysninger om deres personlige eller interne, herunder økonomiske, forhold, eller
- 7) enkeltpersoners eller private selskabers eller foreningers økonomiske interesse i at beskytte oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold.

Stk. 2. ---”

Det beror på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, om en oplysning er fortrolig, og om det i givet fald vil være uberettiget at videregive den pågældende oplysning. Vurderingen vil bl.a. afhænge af oplysningens karakter og den sammenhæng, hvori den indgår.

Særligt i forhold til oplysninger om efterretningsmæssige forhold bemærkes dog generelt, at tavshedspligten sætter betydelige grænser for, i hvilket omfang bl.a. tidligere ministre kan udtale sig om efterretningstjenesternes forhold, arbejdsmetoder mv. på grundlag af den indsigt, som de har opnået under udførelsen af deres hverv.